METSÄSTÄJÄLIITTO

Suomen Metsästäjäliitto - Finlands Jägarförbund r.y.
PL 91
11101 Riihimäki

Valtiovarainvaliokunnan asunto- ja ympäristöjaosto
11022 EDUSKUNTA

Lausuntopyyntö Hallituksen esitykseksi valtion talousarvioksi vuodelle 2020, He 29/2019

Teema: Mom. 35.01.65 Avustukset järjestöille ja ympäristönhoitoon

KIRJALLINEN ASIANTUNTIJALAUSUNTO

Aluksi

Metsästys on YK:n hyväksymä kestävän luonnonkäytön muoto, ja liitto toiminnallaan edistää monipuolisesti jäsenistönsä keskuudessa kestävän käytön periaatteita Suomessa. Suomen Metsästäjäliitto ry on jäsenenä eurooppalaisessa metsästysjärjestössä FACE (Federation of Associations for Hunting and Conservation of the EU), joka edustaa 7 miljoonaa eurooppalaista metsästäjää. Se on jäsenenä myös NHA:ssa (Nordic Hunter´s Alliance), joka on pohjoismaiden yhteinen etujärjestö, edustaen 600 000 pohjoismaista metsästäjää. Näiden kautta Suomen Metsästäjäliitto on jäsenenä IUCN.ssä (International Union for the Conservation of Nature), joka on yksi vaikuttavampia kansainvälisiä luonnonsuojelujärjestöjä. Koko Euroopassa metsästys on laajalti arvostettu keino hoitaa ja suojella luontoa.

Metsästäjäliiton vuosi 2020

Vuosi 2020 on Metsästäjäliitossa metsästyskulttuurin vuosi. Liitto valmistautuu 100-vuotisjuhlaansa, ja se on uudistanut strategian, arvot, brändin sekä siihen liittyvän visuaalisen ilmeen palvelemaan suomalaista metsästystä myös seuraavat sata vuotta.

Suomen Metsästäjäliitto on uudistanut strategiansa vuosille 2019-2023. Uudistetut arvot ovat **luonnon kunnioittaminen, vastuullisuus, yhteisöllisyys, asiantuntijuus ja eräkulttuurin vaaliminen.**

Strategian mukaisesti päätehtävämme on edistää metsästystä, luontoelämyksiä ja luonnonvarojen kestävää käyttöä. Tulevaisuuden tavoitteena on olla kaikkien metsästäjien kotijärjestö. Haluamme säilyttää metsästyksen osana yhteiskuntaa, ja varmistaa omalla toiminnallamme sen, että suomalaiset metsästäjät ovat vastuullisen metsästyksen edelläkävijöitä.

METSÄSTÄJÄLIITTO

Metsästäjäliiton luonnon- ja riistanhoitotoiminnan pyrkimyksenä on edistää luonnon- ja riistanhoitoa metsästyksen kaikilla toimintatasoilla maassamme. Riistalajistomme säilyminen monimuotoisena on keskeistä ja sitä edistetään monipuolisella, esimerkiksi riistan elinympäristön hoitoon liittyvällä, asiantuntija- ja tiedotustyöllä. Tämän lisäksi vaalimme aktiivisesti perinteisten metsästysmuotojen säilymistä osana suomalaista, monipuolista metsästyskulttuuria. Otamme huomioon vieraslajien vaikutuksen maassamme harjoitettaviin metsästysmuotoihin ja kehitämme menetelmiä entistä tehokkaampaan vieraslajikontrolliin.

Vieraspedoista

Vuonna 2017 EU lisäsi supikoiran torjuttavien haitallisten vieraslajien luetteloon. Supikoira oli yksi listalle lisätyistä 12 lajista ja virallisesti siitä tuli vieraslaji keväällä 2019 siirtymäajan jälkeen. Supikoiran leviämistä on syytä rajoittaa erityisesti kosteikoilla ja tärkeiden lintuvesien ympäristössä. Metsästäjät ovat tärkeässä roolissa tärkeissä elinympäristöissä ja luonnonsuojelualueilla tapahtuvassa pienpetojen poistossa.

Luonnon ja riistanhoidon toimintamuotoja

Luonnon- ja riistanhoidon toiminnan keskeiset osa-alueet:

- Asiantuntijatoiminta
- Luonnon- ja riistanhoidon tieteellisen tutkimustiedon popularisointi ja parhaiden käytäntöjen jakaminen kentälle
- Luonnon- ja riistanhoitoon kannustaminen
- Luonnon- ja riistanhoitohankkeiden esiin nostaminen viestinnässä

Luonnon- ja riistanhoitotyössä otetaan huomioon riistaeläinten hyvinvointiin liittyvät asiat, seurataan riistan- ja luonnonhoitoa edistäviä uusia ilmiöitä ja tiedotetaan niistä. Liitto jatkaa ”tuhat tapaa toimia” -listausta, jossa kerätään hyödyllisiä vinkkejä luonnon- ja riistanhoidon toteuttamiseen seuratasolla. Luonnon- ja riistanhoito -asiantuntijaryhmä etsii myös kohteita riistanhoidon lahjoitusvaroille ja antaa lausunnot kohdehakemuksista liiton hallitukselle. Hallitus palkitsee Wadén-palkinnolla vuoden riistateon valtakunnallisten Riistapäivien yhteydessä.

Kokoukset ja opintoretket

Luonnon- ja riistanhoidon asiantuntijaryhmä yhdistää kokouksiinsa opintoretkiä, joista on mahdollista tuottaa lehtiartikkeleita. Asiantuntijaryhmän jäsenet ja piirien avainhenkilöt saavat samalla itse uusia ideoita toimintaansa. Osallistumme myös Riistapäiville, jotka järjestetään vuoden 2020 tammikuussa.

Luonnon monimuotoisuus ja elinympäristöjen hoito

Metsästäjäliitto pyrkii edistämään luonnon kansainvälisten monimuotoisuustavoitteiden saavuttamista Suomessa. Toimintavuoden aikana edistämme luonnon monimuo-

METSÄSTÄJÄLIITTO

toisuutta kampanjan avulla, jossa kartoitetaan metsästäjien luonnonhoitotyötä maassamme sekä esitellään sen tuloksia keskeisille sidosryhmille ja suurelle yleisölle.

Riistan elinympäristön hoito on yksi tulevan toimintakauden tärkeimmistä aiheista. Vieraslajien tehokas kontrollointi kasvattaa vuosi vuodelta merkitystään, ja siihen liittyen koordinoimme vieraspetohankkeita. Teemme läheistä yhteistyötä peltoriistanhoidon edistämiseksi alan toimijoiden kanssa. Riistametsänhoidon edistämistä ja hyvien esimerkkien jalkauttamista toteutamme yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa.

Kosteikot ovat yksi maailman uhanalaisimmista biotoopeista. Metsästäjäliitto edistää linnustollisesti tärkeiden vesialueiden hoitoa, uusien kosteikkojen perustamista ja niiden lajiston vaalimista. Vuonna 2020 liitto on mukana MMM:n ja YM:n yhteisessä vesilintukosteikkojen kunnostustyössä, ja metsästystä edistävän lintujen levähdysalueverkoston luomisessa. Olemme systemaattisesti edistäneet sosiaalisesti ja ekologisesti kestävää metsästystä kosteikoilla. Liitto on yksi Sammalistonsuolle tehdyn vesienkäsittely-kosteikon perustajatoimikunnan jäsenistä. Sammalistonsuon kosteikolla järjestetään vuosittain muutamia jahteja, jotka ovat olleet hyvin tarkoin säädeltyjä. Kokemuksesta on opittu, miten rakennetussa elinympäristössä voidaan metsästää eettisesti ja vastuullisesti. Tämän kokemuksen pohjalta on toteutettu ”vastuullista metsästystä kosteikolla” -opas. Se jaetaan metsästäjille Jahti-jäsenlehden 2/2020 välissä (levikki 160 000). Liitto toteutti yhdessä Suomen Birdlife ryn kanssa 2018 vesilintujen tunnistamiseen oppaan, joka jaettiin kaikille liiton jäsenille.

Vesilintujen pesintämenestyksen edistäminen on tärkeä toimenpide parannettaessa vesilintukantojen tilaa. Pesintämenestystä voidaan parantaa esimerkiksi keinotekoisilla pesimälaitteilla, jotka suojaavat hautovaa emoa nisäkkäiden ja varislintujen saalistukselta. Sorsien keinopesien rakentamista ja siihen liittyvää koulutusta järjestetään vuonna 2020. Keinopesien oikeanlaisen sekä tarkoituksenmukaisen sijoittelun ja muiden keskeisten tekijöiden selvittämiseen tarvitaan Suomessa lisää tutkimustietoa. Ympäristöministeriön myöntämää rahoitusta käytetään tulevalla toimintakaudella myös tähän tarkoitukseen.

Edellä mainittujen toimien lisäksi Metsästäjäliitto on aktiivisesti mukana soiden ennallistamis- ja elinympäristöjen hoitotyössä.

Metsästysammunnan ympäristövaikutukset

Liitto edistää ympäristöhallinnon tavoitteita mm. selkeyttämällä lupaprosesseja, yhtenäistämällä lupahakemuksia ja -päätöksiä, jolloin ympäristönsuojelun taso ja tehokkuus paranevat ja prosesseissa saavutetaan kustannussäästöjä. Ympäristöriskit pienenevät samalla.

Tavoitteena vuodelle 2020 on jatkaa vuoropuhelua sidosryhmien kanssa. Mahdolliset lyijyn käytön rajoitukset edellyttävät edunvalvontaa toimintavuoden aikana. Jatkamme yhteistyötä SALlin ja Suomen riistakeskuksen kanssa ampumaratojen ympäristölupaasioissa. Autamme jäsenseuroja ampumaratojen ympäristöprosesseissa ja tarjoamme asiantuntemustamme heidän käyttöönsä. Viestinnän keinoin korostamme metsästäjien

METSÄSTÄJÄLIITTO

vastuullisuutta myös ympäristökysymyksissä. Käytännön testien avulla lisäämme metsästäjien tietoisuutta lyijyä korvaavien ammusmateriaalien käytössä.

Suomessa aseen hallussapitolupa on arviolta noin 700 000−800 000 henkilöllä ja lupia yhteensä noin 2 miljoonaa kappaletta. Suomessa on 380 000 metsästyskortillista ja kaikista yksityismetsänomistajista puolet harrastaa metsästystä (yht. 6 milj. metsästyspäivää/vuosi, arvioitu hyöty kansantaloudelle 300 milj. eur). Kestävän ja eettisen metsästyksen perustana on hyvä ampumataito, jota opetellaan ja ylläpidetään valvotusti ampumaradoilla

Liitto on sitoutunut auttamaan jäsenseurojaan ampumaratojen ympäristölupa-asioissa. Vuonna 2019 palkattu ampumarata-asiantuntija jatkaa työtä yhdessä Suomen ampumaurheiluliiton asiantuntijan kanssa. Lisäksi tulevan toimintavuoden aikana on tarkoitus käynnistää monivuotinen ampumaratojen ympäristölupahanke, jossa ovat mukana Metsästäjäliiton lisäksi myös SAL, Suomen riistakeskus ja eri reserviläisjärjestöt. Hankkeen tavoitteena on saada ympäristölupa vähintään 150 ampumaradalle, joilla toistaiseksi voimassa olevaa ympäristölupaa ei vielä ole. Tavoitteena on estää kustannustehokkaasti nykyisen rataverkoston ympäristölupa syistä johtuva harveneminen, ja taata turvalliset ja ympäristöystävälliset harjoitteluolosuhteet kaikkialla Suomessa niin metsästäjille, ampumaharrastajille ja -urheilijoille, reserviläisille, viranomaisille kuin muille työssään tai vapaa-ajalla ampumataitoa tarvitseville. Tärkeänä tavoitteena on edistää turvallista ja eettisesti hyväksyttävää metsästystä, jonka yhtenä kulmakivenä on metsästäjän hyvä ampumataito ja turvallinen aseenkäsittely.

Lopuksi

Metsästäjäliitto on yhdessä seurojensa kautta merkittävällä tavalla säätelemässä hirvi- ja muuta sorkkaeläinkantaa, ehkäisemässä sorkkaeläinvahinkoja sekä seurojen jäsenten kautta auttamassa liikenneonnettomuuksissa myös eläimiä niiden kärsimyksissä.

Nykyisin sen 2 700 metsästysseuraa tekevät alueillaan metsästyksen ohella merkittävästi havaintoja liittyen mahdollisiin ympäristötuhoihin, ympäristörikkeisiin tai villieläinten tautieseurantoihin. Liikkuessaan metsissä he ehkäisevät salametsästystä ja auttavat riistantutkimusta tekemällä riistalaskentoja. Metsästäjät kartoittavat kantojen suuruutta myös petoeläinten kannanhoidon perusteeksi.

Suomen Metsästäjäliitto – Finlands Jägarförbund ry.lle on myönnetty vuodesta 2016 yleisavustus valtakunnalliseen ympäristöjärjestötoimintaan. Liitto on katsottu olevan myöntökelpoinen avustuksiin valtakunnallisille luonnonsuojelu- ja ympäristöjärjestöille. Voimme arvioida liiton ympäristöhallinnon tavoitteisiin liittyvien toimien osuuden kokonaistoiminnasta olevan erittäin merkittävää. Olemme arvioineet, että käytämme pelkästään keskustoimistolla n.25 henkilötyökuukautta ympäristöministeriön hallinnonalan asioihin, mikä vastaa noin 18 % koko henkilöresursseistamme. Tähän kun lisäämme 16 piirin hallituksen ja toiminnanjohtajatyöpanoksen, 2700 metsästysseuran jäsenten roolin luonnon ja elinympäristöjen hyväksi, pääsemme hyvin vaikuttavaan osuuteen hyvän ympäristön ja monimuotoisen luonnon, hiilineutraalin kiertotalousyhteiskunnan sekä kestävän kaupunkikehityksen osalta.

METSÄSTÄJÄLIITTO

Tämän kirjallisen lausunnon antamisen yhteydessä Suomen Metsästäjäliitto ry haluaa edelleen korostaa suomalaisten metsästäjien tekemän vapaaehtoistyön merkityksestä luonnon- ja ympäristönhoidolle osana yhteiskunnallisesti merkittävää ja vaikuttavaa riistanhoitotyötä. Työ ei ole kadonnut mihinkään, avustukselle on valtava tarve myös jatkossa.

Riihimäellä 24.10.2019

SUOMEN METSÄSTÄJÄLIITTO – FINLANDS JÄGARFÖRBUND R.Y.

Heli Siitari
toiminnanjohtaja

Jaska Salonen
yhteyspäällikkö